

**РІК ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ СУЧАСНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ ТА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

*(оглядова довідка за матеріалами преси, Інтернету та
неопублікованих документів 2013–2014 рр.)*

Споконвічним прагненням усього прогресивного людства є формування всебічно розвиненої, творчої особистості. Основи виховання людини в душі гармонії істини, добра й краси закладаються ще у дитинстві. Можна із впевненістю стверджувати, що єдність естетичного, громадянського і політичного виховання дітей сприяє творенню нових духовних цінностей, стимулює мистецтво, збагачує культуру кожного народу. Отже, в умовах світової глобалізації та стрімкої трансформації суспільства державні, або ж особисті інтереси в осяжному майбутньому зможе задовольнити лише людина нової формації, котра легко і вільно почуває себе як патріотом своєї країни, так і громадянином світу, знає та цінує досягнення національної культури і, водночас, володіє надбаннями світової культурної скарбниці.

Політика багатьох країн, у тому числі й нашої держави, по відношенню до формування творчої особистості обумовлена необхідністю комплексного, скоординованого впливу на виховні процеси шляхом пошуку вмотивованих, морально виправданих засобів, форм і методів розкриття та реалізації різноманітних талантів підростаючого покоління [1].

В контексті існуючих освітніх систем значну виховну роль відіграють позашкільні заклади для дітей та юнацтва. Відповідно до преамбули Закону України „Про освіту” метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями тощо [2].

Про дитячу творчість як генератор прогресу сучасного суспільства всерйоз заговорили в Україні минулого року, коли на рівні нашої держави було чітко означено такі пріоритети, як дозвілля молоді та створення якнайліпших умов для творчого розвитку юного покоління.

З метою забезпечення умов для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей, виявлення і підтримки юних талантів та обдарувань, організації їх змістовного дозвілля, вдосконалення виховної роботи та розбудови системи позашкільної освіти 2013 рік було оголошено Роком дитячої творчості. Відповідний Указ Президент України В. Ф. Янукович підписав 28 грудня 2012 року. А вже у лютому в Києві відбулося розширене засідання Кабінету Міністрів України, на якому було прийнято рішення про розроблення плану заходів із підготовки та проведення в Україні Року дитячої творчості. До участі в його підготовці долучилися обласні державні адміністрації, Рада Міністрів АРК, Київська та Севастопольська міські держадміністрації [3, 4].

На засіданні було окремо наголошено, що пріоритетним завданням на сьогоднішній день є неприпустимість закриття дитячих освітніх закладів, зокрема, через недофінансування. Усім установам позашкільної освіти держава має забезпечити належну підтримку з метою створення умов для творчого розвитку підростаючого покоління, аби кожна дитина не тільки в місті, а й у віддаленому селі мала змогу проявити свої творчі здібності, адже із загальної кількості закладів позашкільної освіти 85% відсотків працюють у містах, і лише 15 – у селах. [4].

Ця теза є дуже важливою для підтримки базової мережі закладів культури місцевого рівня, до якої, приміром, належать початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади (школи естетичного виховання), адже відповідно до частини 1 ст. 22 Закону України „Про культуру” вона формується з метою забезпечення розвитку сфери культури, всіх жанрів і видів мистецтва, а також цілісності національної культури [5].

Аби дитина гармонійно розвивалася і могла реалізувати себе у майбутньому житті, важливу роль відіграє не лише школа, а й те, чим дитина займається після дзвоника з останнього уроку. Тож, серед питань, на яких учасники засідання зосередили свою увагу були такі, як будівництво нових позашкільних закладів та проведення ремонту в існуючих, переоснащення їх матеріально-технічної бази, забезпечення дітей музичними інструментами, іншим приладдям й матеріалами для занять творчістю.

Про це та інше мали подбати органи влади на місцях. І вони не забарилися із позитивними результатами. Так, уперше за багато років обласні і

районні бюджети виділили кошти на капітальні ремонти будівель, переоснащення та модернізацію матеріально-технічної бази закладів дитячого позашкілля.

Нині в Україні діє більше двох тисяч державних і комунальних позашкільних навчальних закладів, де діти мають змогу розвивати свої таланти. А тенденцією трьох останніх років навіть стало збільшення мережі позашкільних закладів, зокрема – в сільській місцевості. Разом із тим, позитивом Року дитячої творчості можна вважати збільшення кількості дітей, охоплених позашкільною освітою – таку можливість у 2013-му отримали майже півмільйона дітей.

Унаслідок зупинки процесів ліквідації закладів позашкілля майже в кожному регіоні країни відкрилися нові установи, а кількість гуртків у закладах освіти збільшилась порівняно з 2012 роком.

Фахівці активно попрацювали над тим, аби зацікавити позашкільною освітою дітей із соціально незахищених категорій. І якщо у 2012-му позашкільні заклади відвідували 7,2 тисячі дітей, котрі потребують корекції фізичного чи розумового розвитку, то нині їх стало майже вдвічі більше (12,6 тисячі). Крім того, у гуртки ходять 21,6 тисяч дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також майже 50 тисяч дітей із малозабезпечених сімей.

Не секрет, що позашкілля тримається на величезному ентузіазмі творчих педагогів. Адже бути вчителем у школі – це одне, а бути творчим вчителем і вміти розбудити у дитини бажання творити, бачити особливе у буденному – місія непроста. Аби зі школярами було кому працювати, системі позашкільної освіти, зрозуміло, потрібні фахівці. В цьому контексті актуальним є питання підвищення статусу та професійного рівня педагогів, котрі працюють у таких закладах. Приміром, позаминулого року в Національному педагогічному університеті ім. М. Драгоманова було створено першу в країні кафедру позашкільної освіти. Підвищенню авторитету педагогів сприятиме Всеукраїнський конкурс майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів „Джерело творчості” – заклади позашкільного навчання мають постійно оновлювати форми і методи своєї роботи з юнацтвом та обмінюватися досвідом. Усі вищезазначені заходи в комплексі слугуватимуть творчому розвитку дітей і допоможуть їм у майбутньому реалізувати себе в суспільстві [4, 6].

Як втілювались у життя основні проекти проголошеного в Україні Року дитячої творчості, чи надало це поштовху для розвитку позашкільної освіти, які культурно-мистецькі заходи проводились у його рамках, і загалом, наскільки

ефективно сьогодні функціонує система виявлення і реалізації талантів дітей можна, прослідкувавши за перебігом найбільш знакових подій 2013 року.

Показовим у цьому сенсі є досвіт окремих регіонів нашої батьківщини, які активно долучилися до заходів у рамках Року й досягли позитивних результатів у сфері позашкільної освіти.

Так, проведенням різнопланових заходів, спрямованих на розвиток дитячих талантів, ознаменувався Рік дитячої творчості на Полтавщині. Передусім, слід згадати про підтримку з боку облдержадміністрації мистецьких дитячих закладів. Усього по області було забезпечено роботу 92-х позашкільних навчальних закладів системи освіти, якими охоплено 53,2 тис. учнів, що складає 43,3 відсотка від загальної кількості дітей шкільного віку. Це на 9,3 тис. дітей та на 8 відсотків більше показника у 2012 році. Крім того, при загальноосвітніх навчальних закладах за кошти місцевих бюджетів та батьківські кошти діє 2390 гуртів, об'єднань тощо, якими охоплено ще 39582 учня.

На Полтавщині сьогодні діє 44 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних заклади, при яких працюють 57 філій і класів. Тут навчаються понад 10 тисяч дівчаток і хлопчиків. Музичну, хореографічну, образотворчу, декоративно-ужиткову, вокальну, хорову освіту на Полтавщині надають дітям пільгового контингенту на безоплатній основі.

Про талановитість та обдарованість дітей Полтавщини свідчать численні успіхи.

Наприклад, народний ансамбль танцю „Барвінок” Полтавського міського Палацу дитячої та юнацької творчості посів I місце на II Міжнародному фестивалі „DanceSongFest-2013” та у X Міжнародному конкурсі „Слов'янський вінець 2013”, що проходив у Болгарії. А володарями гран-прі Міжнародного фестивалю аудіовізуальних мистецтв „Кришталеві джерела” та переможцем XIII Міжнародного фестивалю аматорського кіно „Кінокіммерія” стали вихованці студії кіно і телебачення „Альфа” Полтавського міського центру позашкільної освіти.

У 2012–2013 навчальних роках 381 учень початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів Полтавщини взяв участь у всеукраїнських конкурсах та фестивалях, 75 із них стали абсолютними переможцями, 387 учнів демонстрували свою майстерність на міжнародному рівні, 37 з них вибороли звання абсолютних переможців (I місця, гран-прі) у Болгарії, Італії, Фінляндії, Чехії, Угорщині та Польщі за підтримки Полтавської обласної державної адміністрації, яка виділила з обласного бюджету понад 30 тис. грн.

Високий рівень творчої активності показали учні Полтавської міської школи мистецтв „Мала академія мистецтв” імені Раїси Кириченко, Градизької дитячої музичної школи імені Героя України О. І. Білаша, Лохвицької дитячої музичної школи ім. І. О. Дунаєвського, Шишацької дитячої музичної школи та Полтавської дитячої музичної школи №1 ім. П. І. Майбороди.

Такі перемоги свідчать про великий творчий потенціал обдарованої молоді цього регіону та високий професіоналізм викладачів, які віддають свої знання, досвід, майстерність, виховуючи підростаюче покоління нової формації на кращих зразках світового мистецтва та національної культурної спадщини.

З метою підтримки та популяризації українських народних традицій, розкриття величезного культурного та історичного потенціалу нації, її творчої енергії, унікальності та самобутності в Полтавській області організовано планомірну роботу з виготовлення писанок – із відповідним оформленням до традиційного розпису цього регіону – учнями шкіл естетичного виховання, гуртків при будинках культури, освітянських начальних закладах. У травні 2013 року відбулося підведення підсумків конкурсу „Народна писанка” у рамках Всеукраїнського фестивалю „Писанковий рай–2013”, де полтавці серед всіх представлених областей України вибороли I місце. Ця подія є знаковою, адже серед виконавців від Полтавщини було представлено саме дитячу творчість.

Вражає розмаїття культурно-мистецьких та культурно просвітницьких заходів, проведених у рамках Року дитячої творчості на Полтавщині. Традиційно до Міжнародного Дня захисту дітей 1 червня 2013 року в Полтавському академічному обласному театрі ляльок проходило свято „Щасливе дитинство” для вихованців інтернатних навчальних закладів, а у Миргороді відбувся міжрайонний фестиваль дитячої творчості „Миргородський квітограй”, який проходив за підтримки Полтавської облдержадміністрації.

З метою забезпечення доступності позашкільної освіти, гарантування права на її здобуття, організації сприятливих умов для розвитку обдарованих і талановитих дітей, можливості самореалізації творчої особистості для шкіл естетичного виховання Полтавщини започатковано різноманітні конкурси „Юний віртуоз Полтавщини”, „Музичний калейдоскоп”, „Естрадна веселка”, „Срібний черевичок”, „Світ навколо нас”, „Джерела надії”, „Поетична зірка”, „Чарівний олівець”, „Барви рідної землі”, „Душі пісенної криниця”, відкритий регіональний конкурс юних бандуристів імені В. Кабачка, фестивалі, пленери, виставки тощо, в яких лише за 2012–2013 навчальний рік взяло участь 2410 вихованців та творчих учнівський колектив шкіл естетичного виховання Полтавщини.

Робота облдержадміністрації та райдержадміністрацій протягом минулого року спрямовувалась на вдосконалення роботи закладів культури, підвищення їх ролі у забезпеченні культурних потреб громади, розвитку мистецтва і культури області в цілому, особливо в сільській місцевості. У вересні-листопаді 2013 року за участю керівництва області та районів відбулися презентації початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) на тему: „Завдання шкіл естетичного виховання Полтавщини щодо впровадження „Нових соціальних ініціатив Президента України: діти – майбутнє України”.

Створення належних умов для всебічного розвитку сільської молоді, пошук шляхів подальшого розвитку аматорського і професійного мистецтва – ці та інші питання обговорювалися на рівні області в ході своєрідного мистецького круїзу Полтавщиною.

Так, на початку вересня у фахівців області видалася нагода обмінятися педагогічним досвідом під час презентації спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання). У заході взяли участь директори закладів початкової професійної мистецької освіти, а також директори Полтавського державного музичного училища імені М. Лисенка – М. Демченко та Гадяцького училища культури імені І. Котляревського – А. Насменчук. Делегація відвідала музичні школи у селищах міського типу Нові Санжари, Білики Кобеляцького району, Козельщині та у місті Кобеляки. Вихованцям названих шкіл, призерам всеукраїнських та міжнародних конкурсів, котрі мають найвищі досягнення в опануванні мистецької освіти, було вручено грамоти. Кожен із цих закладів підготував для учасників презентації змістовні концертні програми.

Завершальним акордом Року дитячої творчості на Полтавщині стала тематична зустріч із талановитими дітьми-учнями початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, що проходила у приміщенні обласного центру за участю керівників структурних підрозділів сфери культури райдержадміністрацій та міськвиконкомів, діячів культури та мистецтва Полтавщини. У рамках заходу відбувся святковий концерт „До Миколая на гостини всі таланти Полтавщини” за участю: кращих учнів шкіл естетичного виховання Полтавщини, симфонічного оркестру Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. В. Гоголя (диригент – заслужений працівник культури України М. Жорновий), концертного ансамблю „Чураївна” Полтавської обласної філармонії (керівник – О. Гринчук). Талановиті діти отримали з рук керівництва області пам’ятні подарунки та почесні відзнаки. У фойє театру відбулася виставка декоративно-

ужиткового мистецтва з кращих робіт учнів шкіл естетичного виховання Полтавщини [7].

Рік дитячої творчості став новою сходинкою до розквіту талантів дітей Харківщини. Про це звітували учасники обласного Форуму працівників позашкільної освіти, який проходив у приміщенні Харківського обласного Палацу дитячої та юнацької творчості. До речі, захід, у його роботі якого взяли участь понад 200 осіб, відбувся в області вперше.

Очільники Харківщини відзначали у своїх звітах не лише кількісне збільшення вихованців у позашкільних навчальних закладах, але і якісне оновлення самої системи. Для розвитку творчих здібностей дітей, у тому числі за художньо-естетичним напрямом, у позашкільних навчальних закладах було відкрито 356 нових гуртків, а позашкільні заняття вихованців набули нових інтерактивних форм. Крім того, для підняття престижу педагогічного працівника позашкільля на Харківщині запровадили щорічну стипендію для керівників гуртків.

Пріоритетним завданням для навчальних закладів цього регіону став пошук талантів і намагання розкрити творчі здібності у кожній дитині, не забуваючи про створення умов для самореалізації дітей і використовуючи для цього як матеріальні засоби, так і моральні цінності.

Протягом року в області було проведено більше 70-ти творчих конкурсів та фестивалів, учасниками яких стали понад 160 тисяч дітей. Вихованці дошкільних навчальних закладів узяли участь в обласному етапі Всеукраїнського фестивалю „Сузір'я талановитих дошкільнят”, де представляли свою творчість у номінаціях: образотворче та музичне мистецтво, хореографія, література. Лауреатом заключного етапу фестивалю стала вихованка дошкільного закладу міста Лозова К. Єдеменченко, котра представила Харківщину на Всеукраїнському рівні.

Не залишилися осторонь заходів позашкільля й діти з особливими освітніми потребами. Приміром, хор Харківського спеціального навчально-виховного комплексу імені В. Г. Короленка став лауреатом Міжнародного юнацького фестивалю-конкурсу незрячих виконавців у Курську (Росія). Для вихованців навчальних закладів інтернатного типу області вперше було проведено конкурс „Весняні посмішки”, а 40 талановитих дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, стали учасниками Міжнародного фестивалю „Щасливі долоні”. До скарбнички Всеукраїнського конкурсу малюнків „Світ очима дітей” додалися кращі творчі роботи вихованців Харківського дитячого будинку „Родина”.

Ефективним і якісним показником результативності діяльності як районних центрів у цілому, так і кожного окремого вихованця є масові заходи обласного рівня, серед них: фестивалі „Таланти третього тисячоліття”, „Жива вода – Дельта”, „Слобожанська камерата”, виставки образотворчого мистецтва „Різдвяна писанка”, „Новорічна композиція”, фотовиставка „Територія пригод – 2013”, народне свято „Воскресни, Писанко!” та інші цікаві акції, у яких взяли участь понад 13 тисяч дітей. А от юні митці Ізюмського будинку дитячої та юнацької творчості та Палацу творчості „Істок” Орджонікідзевського району вразили шанувальників декоративно-прикладного мистецтва, представивши свій творчий доробок на всеукраїнському рівні – виставці „Країна юних майстрів”. Крім того, протягом року в області було організовано звітні заходи щодо присвоєння та підтвердження почесних звань „Народний художній колектив”, „Зразковий художній колектив” дитячим творчим колективам області. І це – лише невелика частка серед справжнього розмаїття культурно-мистецьких подій Харківщини [8].

Дитинство кожного малюка має бути щасливим, незалежно від можливостей його батьків – так вважає президент харківської громадської організації „Соціальний рух поваги”, народний депутат України, Герой України В. М. Остапчук. Громадська організація, створена за його ініціативою, втілює у життя проекти, що стосуються фізичного, культурного й духовного розвитку підростаючого покоління.

Примітно, що на початку січня В. М. Остапчук разом із головами райдержадміністрацій усіх чотирьох районів і міськими головами двох міст, розташованих на території 177-го виборчого округу, обговорили програму залучення дітей до активної творчості в рамках Року дитячої творчості. В результаті в області народився проект „Творча Слобожанщина”. Робота тут ведеться одразу за декількома напрямками – тут і духовність, і музика, і спорт, і образотворче мистецтво.

Наприклад, у травні в Ізюмі відбувся заключний етап виставки-конкурсу під назвою „Писанковий рай Соціального руху поваги–2013”, де було представлено близько 250 робіт дітей, які перемогли в зональних турах конкурсу декоративно-прикладного мистецтва на великодні теми. А для музично обдарованих дітей округу в перших числах вересня у місті Круп’янськ відбувся майстер-клас за участю Д. Малікова. Давня дружба народного депутата з російським співаком, котрий веде у себе на батьківщині подвижницьку роботу з учнями російських музичних шкіл і студій, допомогла в організації візиту народного артиста Російської Федерації до Харкова з метою проведення уроків майстерності з талановитими дітьми округу.

У проект „Творча Слобожанщина” також органічно вписався VI Всеукраїнський конкурс виконавців на бандурі імені Г. Хоткевича, який проходив у Харкові під патронатом В. М. Остапчука з 18 по 21 квітня. У ньому взяли участь понад шістдесят обдарованих дітей з усієї України – Києва, Сум, Львова, Одеси, Чернівців, Кривого Рогу, Донецька, Житомира, Вінниці, Запоріжжя, Харкова. Команда сподвижників на чолі з народним депутатом не кивають на державу, а беруть і роблять усе, щоб життя дітей на рідній Харківщині справді було творче і цікаве. Тож вони активно допомагають в організації концертів у рамках конкурсу Г. Хоткевича, який проводиться в області вже десятий рік поспіль і вже став культурним надбанням не тільки Слобожанщини, але й усієї України [9].

Щодо фестивального руху, який відіграє важливу роль у духовному та інтелектуальному розвитку дітей та молоді, можна навести приклад Запорізької області. Тут щороку проводиться понад 70 знакових міжнародних, всеукраїнських конкурсних і фестивальних культурно-мистецьких заходів, спрямованих на підвищення рівня виконавської майстерності, популяризацію нових форм різнопланового дозвілля, відродження народних традицій тощо.

У Рік дитячої творчості в області було організовано та проведено: Міжнародний фестиваль піаністів імені Володимира Віардо; Міжнародний фестиваль „Акорди Хортиці”; Всеукраїнський фестиваль „Хортицький кобзар”; Міжрегіональний фестиваль духовного хорового співу „Христос Воскрес”; обласний фестиваль „Поетичний травень” – у Запоріжжі; фестиваль духової та естрадної музики „Таврійські сурми” – у Мелітополі; Всеукраїнський фестиваль дитячої та юнацької творчості „Топ-топ” – у Бердянську [10].

На окрему увагу заслуговує Всеукраїнський дитячо-молодіжний фестиваль „Краса і гордість козацького краю”. Захід непересічний, бо об’єднує шоу краси та шоу талантів і ділиться, у свою чергу, на кілька номінацій – хореографія, вокал та акторська майстерність. Дійство проходило на великій сцені Концертного залу імені Глінки Запорізької обласної філармонії. Під час заключного гала-концерту глядачі побачили близько п’ятдесяти яскравих номерів за участю дітей та молоді з Києва, Дніпропетровська, Одеси, Харкова, Маріуполя, Кременчука, Ізюма і Кіровограда [11].

За задумом організаторів, якими є Департамент культури, туризму, національностей і релігій ОДА, Міжнародна громадська організація „Жінка III тисячоліття”, обласний методичний центр культури і мистецтва облради та Запорізький театр моди, дитячо-молодіжний фестиваль має стати традиційним. Символічно, що вперше його провели саме у Рік дитячої творчості.

Своєрідною райдугою дитячого хореографічного мистецтва виявився обласний відбірковий тур IV Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії імені Павла Вірського. У конкурсній програмі брали участь 34 кращі аматорські та професійні колективи області, з них – 10 дитячих. Юні конкурсанти демонстрували традиційні українські народні танці, побудовані на фольклорі, звичаях та обрядах, а також народні танці національних меншин [10].

Гідний старт у світ великого професійного мистецтва і творчого життя загалом надав Рік дитячої творчості багатьом юним даруванням Рівненщини. Так, згідно з даними освітян, різноманітні гуртки в області відвідує понад 70 відсотків школярів, й кількість охочих займатися там постійно зростає. Найчастіше діти обирають гуртки образотворчого мистецтва, музики, танців. Окрім того, неабияку популярність серед дітей мають студії акторської майстерності та декоративно-прикладного мистецтва. Можна констатувати і значне збільшення мережі позашкільля, причому для творчого розвитку дітей в області активно використовують базу загальноосвітніх навчальних закладів.

На Рівненщині й надалі планують працювати над розширенням мережі позашкільних закладів. Вже сьогодні в районах відкриваються центри раннього естетичного виховання, не забувають також і про реконструкцію існуючої мережі будинків культури і творчості.

У Березному, наприклад, оновився місцевий Будинок дитячої та юнацької творчості. Реконструкція закладу тривала декілька років, а на його модернізацію було спрямовано майже 2,5 мільйона бюджетних гривень. На ці кошти, зокрема, вдалося обладнати 10 навчальних кабінетів, актову залу і майстерню. Окрім того, закупили нове сценічне вбрання для виступів, 10 комп'ютерів, музичну і звукопідсилювальну апаратуру, а також меблі та навчально-методичні посібники. На базі цієї установи тепер працюватиме 30 гуртків, де викладатимуть 80 педагогів. Тепер змістовним відпочинком вдається охопити понад півтисячі школярів Березнівського району.

Запрацював Центр раннього естетичного розвитку „Світлячок” у Радивиліві. Першими його вихованцями стали 35 дошкільнят районного центру, а також навколишніх сіл. Так, упродовж літа кваліфіковані викладачі Центру готували дітей до 1-го класу. А під час занять у студіях „Пізнайко” „Добрик”, „Психолог і я” малюнкам в ігровій формі допомагали пізнавати навколишній світ. Тим часом в музичній, художній, вокальній та хореографічній студіях у юні розвивають естетичні вподобання та творчі здібності. Примітно, що на реалізацію проекту зі створення „Центру раннього естетичного розвитку для дітей” директор радивилівського районного Будинку

школяра С. Сова отримала грант Президента України у розмірі більше 27 тисяч гривень.

Можливість відвідувати заняття з образотворчого мистецтва, вокалу, хореографії, англійської нещодавно з'явилася у малюків зі Здолбунова. Для них при місцевому Будинку культури цементників завдяки спонсорству ПАТ „Волинь-Цемент” вдалося відкрити студію розвитку „Грайлики”, де викладачі займаються із дітьми з 3-х до 6-ти років, готуючи їх до школи. Наразі тут піклуються про дозвілля майже двохсот дітей. При закладі функціонує 7 дитячих гуртків, діє професійна театральна студія для школярів.

Зазвичай із великим нетерпінням чекають на Рівненщині такий традиційний, але, водночас, унікальний за своєю формою захід, як огляд-конкурс сільських культурно-дозвіллевих комплексів. Тож, зважаючи на оголошення 2013-го року Роком дитячої творчості, акцент було зроблено на такому критерії, як взаємодія культурно-освітніх, навчальних і позашкільних підрозділів. Серед іншого, члени журі враховували роботу стосовно залучення позабюджетних коштів для покращення матеріально-технічної бази, системність та форми роботи, рівень кадрового забезпечення тощо. Найкращі з культурно-дозвіллевих комплексів отримали сучасне обладнання, якого їм не вистачало, зокрема для повноцінної роботи з дітьми.

Зворушливим можна назвати арт-проект „Намалюй свято”, що стартував у Рівному під патронатом голови облдержадміністрації В. Берташа. У рамках мистецького конкурсу школярам, а також за бажанням і вихованцям дитсадків, запропонували намалювати ілюстрації до 6 свят: Нового Року і Різдва, Великодня, Дня Конституції, Дня Перемоги, Дня Незалежності, а також до 8 Березня. Кращі роботи мають стати основою для представницьких листівок, які надсилає очільник області з нагоди свят. Таким чином про талановитих дітей краю зможуть дізнатися і в Україні, і за її межами.

На особливу ж увагу організаторів арт-проекту заслуговували вихованці обласного центру соціально-психологічної реабілітації, котрі також стали учасниками проекту. Для цих дітей проводили майстер-класи за участю професійних художників. Вихованці закладу радо взяли за пензлики, а згодом отримали у подарунок від очільника області фарби, кольорові олівці та альбоми.

На завершення можна пригадати низку яскравих культурно-мистецьких заходів, приурочених до Року дитячої творчості на Рівненщині.

Отже, обласний етап XII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості було присвячено Шевченківським дням. Діти представили всього 63 роботи у таких номінаціях: „Образотворче мистецтво”, „Декоративно-прикладне

мистецтво”. Участь у конкурсі взяли учні шкіл естетичного виховання, загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних училищ та позашкільних навчальних закладів Володимирецького, Гощанського, Дубенського, Дубровицького, Зарічненського, Млинівського, Рокитнівського районів та усіх інших міст обласного значення.

Обласний огляд-конкурс учнівських творчих колективів і окремих виконавців шкіл естетичного виховання охопив 70 хорових та вокальних колективів, 10 фольклорних, 11 хореографічних, 9 ансамблів гітаристів, 7 ансамблів домристів і балалаєчників, 37 оркестрів та ансамблів народних інструментів, 2 симфонічні оркестри, 11 ансамблів скрипалів, 216 солістів-вокалістів і солістів-інструменталістів. Конкурс завершився масштабним гала-концертом, який відбувся на сцені обласного академічного українського музично-драматичного театру.

У конкурсі талантів спробували себе понад дві сотні дітей із багатодітних родин Рівненщини. Вишиванки, картини, співи й танці – усе це можна було побачити й почути під час обласного фіналу Всеукраїнського конкурсу „Таланти багатодітної родини”. Цей традиційний захід відбувається вже десятий рік поспіль.

Фестиваль духової музики „Дзвенить оркестрів мідь”, присвячений 69-й річниці визволення України та 68-ій річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні зібрав 7 дитячих духових оркестрів з Радивилівського, Рівненського районів, міст Сарни, Кузнецовськ, Рівного. Кожний колектив виступив із 30-ти хвилинною концертною програмою.

Регіональний етап V Всеукраїнського фестивалю творчості людей з обмеженими фізичними можливостями „Барви життя” зібрав майже 40 колективів, виконавців та народних майстрів області. Здебільшого – це були дитячі колективи. Конкурсанти демонстрували свої вміння у вокально-хоровому, хореографічному, театральному та інструментальному жанрах. Також виконували авторські пісні, читали поезію, а ще експонували твори образотворчого, декоративно-прикладного, народного мистецтва, демонстрували скульптури та фото.

І нарешті, заключний концерт дитячої аматорської творчості „Творче жниво – 2013” відбувся за участю найталановитіших вихованців позашкільних навчальних закладів області. А це – майже три десятки вокально-хорових, музичних, хореографічних колективів, а також окремі виконавці. Всі вони є переможцями міжнародних, всеукраїнських, обласних фестивалів та конкурсів дитячого аматорського мистецтва.

Підсумовуючи вищенаведене, можна напевно сказати, що на Рівненщині докладають усіх зусиль, аби забезпечити дітям можливість розвивати свої творчі здібності, незалежно від місця їхнього проживання – у місті або у віддаленому селі [12].

Майбутнє суспільства, без перебільшень, залежить від того, чим буде наповнений внутрішній світ дитини. На Волині завдяки зусиллям облдержадміністрації активно створюються умови для вільного доступу до мистецької освіти, підтримки обдарованих дітей та їх творчого розвитку.

Осередком дитячої творчості традиційно вважається позашкілля. Загалом, різними формами позашкільної освіти в області охоплено 142 409 учнів. Рік дитячої та юнацької творчості спонукав освітян Волині переглянути свої форми і методи роботи з дітьми.

Побачити чим і як насправді живе позашкільна освіта області, можна, завітавши до Центру науково-технічної творчості учнівської молоді (ЦНТТУМ) управління освіти та науки Волинської облдержадміністрації – установи, що координує позашкільну освіту усієї області та у своїх стінах гуртує чимало здібної молоді. Безпосередньо у гуртках й творчих лабораторіях центру займається більше двох тисяч дітей, працює потужний колектив викладачів, більшість із яких є фанатами своєї справи. А тон задає, звичайно, керівник. Директор центру І. Стельмащук отримав нагороду Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів „Джерело творчості” у номінації „Кращий директор обласного позашкільного навчального закладу”.

У стінах цього закладу діє понад сотня гуртків на різний смак і для різного віку: від найменших школярів і до юнаків та дівчат, котрі мріють за рік-два переступити пороги серйозних вузів. Найтепліші емоції, звичайно, панують у групах раннього розвитку, яких тут нараховується 17. Методист художньо-технічного відділу Н. Цудечкіс працює з такими дітьми у сфері позашкілля уже 20 років. Головне, каже фахівець, щоб вони під час опанування тієї чи іншої справи отримували задоволення. Не обов'язково з кожного учня робити знаменитість, але треба створити такі умови, щоб йому захотілося займатися творчістю. Чи в художньому напрямку, чи в технічному – у будь-якому. Вихованці центру, зазвичай, дуже гарно вчаться в школі, бо мають можливості себе проявити. Важливо те, що прийшовши на заняття до центру в п'ятирічному віці, діти рідко потім залишають заклад.

Справжні митці підрастають у гуртках Центру, які мають художньо-естетичне спрямування. Протягом 2013 року в творчих лабораторіях юні вихованці працювали над виготовленням народної іграшки. Результати старань

талановитих умільців можна тепер побачити у виставковій залі ЦНТТУМ. Роботи дуже цікаві. Є роботи з кераміки, є брязкальця, коники, іграшки із соломки, сіна, листя кукурудзи, лози, найбільше ж представлені ляльки-мотанки. Всі іграшки зроблені з екологічно чистого матеріалу. Це вперше на Волині відбувається обласна виставка української народної іграшки, організаторами якої є Центр науково-технічної творчості учнівської молоді і управління освіти та науки облдержадміністрації.

Волинський ЦНТТУМ має й інші гарні напрацювання. Наприклад, при установі створено навчально-методичний центр освіти. Донедавна в області не було єдиного осередку, що опікувався би підвищенням кваліфікації кадрів для позашкільної освіти. Тут представлено стенди з презентаціями доробків кожного району чи міста, зібрано навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, збірки сценаріїв масових заходів тощо. Це справжня творча лабораторія позашкілля. Такої потужної бібліотеки немає у жодному з регіонів України. У рамках співпраці з інститутом післядипломної освіти педагоги, які приїждять на навчання в Луцьк, обов'язково відвідують центр науково-технічної творчості учнівської молоді та мають чудовий шанс побачити, як працюють колеги і почерпнути найкращий досвід [13].

„Лиш храм збудуй, а люди в нього прийдуть” – ці слова видатної української письменниці Ліни Костенко яскраво відображають зміст діяльності освітян Нововолинського центру дитячої та юнацької творчості. Не маючи такої потужної бази, яку мають колеги з Луцька, вони досить успішно пропагують на Волині свій позитивний досвід роботи з обдарованою учнівською молоддю. За сприяння міської влади учні тутешнього закладу мають змогу демонструвати свої таланти на конкурсах не лише обласного, а й всеукраїнського рівня.

Долучити дітей до прекрасного вдалося шляхом проведення на базі Центру наступних творчих акцій: „Природна мозаїка народних ремесел”; „Знай і люби свій край” (різьблення по дереву, художнє лозоплетіння, художня вишивка, вироби з бісеру, художня витинанка, аплікація); вистава „Теремок” за твором С. Маршака у постановці зразкового драматичного колективу для молодших школярів; участь у міському святі з нагоди 69-ої річниці звільнення України від німецько-фашистських загарбників (виступ солістів гуртка вокально-естрадного співу); родинне свято „Грудневі візерунки” у зразковому ансамблі бандуристів „Горлиця” для молодших учасників ансамблю та інші цікаві заходи, спрямовані на підтримку творчості дітей та юнацтва [14].

На Півдні нашої батьківщини позитивним досвідом проведення заходів у рамках Року дитячої творчості можуть похвалитися на Миколаївщині, Хесонщині, Одещині та в Криму.

Як і повсюди, в Автономній Республіці Крим пріоритетна увага приділяється розвитку мережі позашкільної освіти та організації дитячого дозвілля. На даний час у Криму функціонує 203 позашкільні навчальні установи, серед яких: 6 республіканських позашкільних навчальних установ; 3 республіканські дитячі оздоровчі установи; 46 міських і районних закладів; 70 дитячих підліткових клубів; 18 приватних позашкільних установ, а також Міжнародний дитячий центр-комплекс „Золотий ключик” [15].

В Криму діє програма заохочення та підтримки обдарованих дітей та їхніх керівників. Щорічно у її рамках Рада Міністрів АРК виділяє 100 стипендій і 509 грошових премій для талановитих школярів.

Для підтримки творчих здібностей дітей автономії тут було відроджено республіканський фестиваль-конкурс „Кримські зорі”, в якому взяли участь більше 400 кримчан віком від 12-ти до 16-ти років [16].

Справжнім святом дитячої творчості в Криму став XV Міжнародний фестиваль-конкурс естрадно-циркових дитячих та юнацьких колективів „Понтійська арена – 2013”, який проходив з 27 червня по 6 липня 2013 року в Севастополі. Мета і завдання конкурсу – пропаганда естрадного та циркового мистецтва, створення творчого активу цих жанрів, виховання підростаючого покоління у кращих традиціях міжнародної естрадної та циркової шкіл, розширення їхнього світогляду та оздоровлення учасників дійства. Особливістю „Понтійської арени” є те, що у фестивалі-конкурсі зазвичай беруть участь колективи інвалідів у рамках комплексної програми реабілітації засобами естрадно-циркового мистецтва. Цього року у рамках заходу відбулася також XIII Європейська конференція народної культури „Джерела та шляхи традиційних європейських культур у XXI столітті”. Її учасники долучилися до роботи у наступних секціях: збереження та вивчення традиційної народної культури; сучасні етнокультурні процеси на пограниччі в країнах чорноморського регіону; мандрівні культури – сталие та змінне.

Незмінними організаторами свята є громадська організація „Понтійська арена” – діючий член міжнародної асоціації IOV при UNESCO, туристична фірма „ГЛОГАСС” разом із громадською організацією „Міжнародний союз циркових шкіл”, Комісія з наукових досліджень Міжнародної організації з народної творчості IOV, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України за підтримки Міністерства

культури України та Севастопольського міського управління культури та освіти [17, 18].

Звісно, картина святкувань у рамках Року дитячої творчості не була би повною без висвітлення культурно-мистецьких подій, які було підготовлено та проведено у столиці нашої батьківщини.

Так, на самому початку року в приміщенні Центру творчості дітей та юнацтва Київщини, який координує діяльність 62-х позашкільних навчальних закладів області, відбулося засідання ради директорів цих закладів з метою визначення векторів розвитку позашкільної освіти Київщини. Серед основних питань – підготовка і проведення в області Року дитячої творчості. Керівники зазначених установ радо ділилися своїм досвідом і напрацюваннями стосовно створення позитивного іміджу позашкілля в регіоні, виявивши неабиякий творчий підхід до справи. Креативно і злагоджено спрацювали директори і під час роботи над плануванням обласних, районних і міських заходів у рамках Року.

Одним із таких заходів став Всеукраїнський форум працівників позашкільної освіти, який проходив у Київському Палаці дітей та юнацтва. Делегація Київської області у складі керівників та педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів серед інших взяла у ньому участь.

Форум виявився цього року відкритою платформою для ефективного діалогу з питань збереження та розвитку системи позашкільної освіти України. Його учасники працювали у семи творчих лабораторіях, де обговорювалися найважливіші питання модернізації позашкілля. У своїх доповідях учасники зупинилися, зокрема, на питаннях збереження та якісного розвитку мережі позашкільних навчальних закладів, зміцнення навчально-методичної та матеріально-технічної бази, удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів позашкільної освіти. Промовці також наголосили на ролі позашкільної освіти у формуванні всебічно розвиненої особистості дитини, впливі культури та мистецтва на світогляд дитини тощо, відзначали позитивну тенденцію зростання показників охоплення позашкільною освітою та кількості гуртків у регіонах.

Важливою темою для обговорення стало питання доступності позашкільної освіти для дітей сільської місцевості та дітей з особливими потребами. У цьому напрямі було запропоновано розробити концепцію щодо розвитку позашкільних закладів на базі освітніх округів та створення очно-дистанційних шкіл. На форумі було серед іншого висловлено пропозицію започаткувати в Україні День дитячої творчості [19].

Як уже згадувалося, відкриття якомога більшої кількості талантів серед молодого покоління, розвиток та підтримка дитячої творчості стало основою діяльності держави у 2013 році. На виконання поставлених завдань за підтримки Міністерства культури України в Києві було організовано та проведено велику кількість масових заходів, серед них – фестивалі, конкурси, виставки тощо. Кожний з цих заходів зробив свій внесок у справу духовного розвитку дітей та молоді України.

Міжнародний фестиваль „Українські діти світу” було присвячено Року дитячої творчості, а також 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка. Це масштабне свято стало продовженням великого гуманітарно-культурологічного проекту, започаткованого ще 2003 року. Покликаний сприяти єднанню молодішої генерації українства на історичних теренах своїх пращурів, фестиваль має служити чинником для активізації дитячого творчого руху діаспори напередодні святкування 200-річного ювілею від дня народження Кобзаря. Адже рік Шевченка, що наближається, повинен бути об’єднуючим для українців у нашій країні та в діаспорі, щоб за допомогою його духу, творчості, слова, на прикладі його життя діти зростали духовно.

З цієї нагоди в столиці зібралося 150 дітей із різних країн світу – Росії, Білорусії, Естонії, Молдови, Румунії, Польщі, Іспанії, Португалії. Ці діти не полишають зв’язок зі своєю Батьківщиною, бо вони бережуть культуру, вивчають рідну мову та історію. А для того, щоб у юних учасників залишилися приємні враження від перебування в Україні, для них організували екскурсію містом, Національним Києво-Печерським заповідником та Національним музеєм Тараса Шевченка.

Найочікуванішою подією став заключний концерт фестивалю „Українські діти світу”, що відбувся у Київському палаці дітей та юнацтва. В ньому взяли участь 30 дитячих творчих колективів української діаспори світу.

На сцені того вечора свої таланти демонстрували польський ансамбль бандуристів „Веселі бандурки” та ансамбль народного танцю „Аркан”; російський зразковий ансамбль народного танцю „Джерельце”, вокальний ансамбль „Усмішка” та ансамбль народної пісні „Купавушка”; білоруський фольклорний ансамбль „Полісяночка”; танцювальний народний аматорський колектив України та Молдови „Водограй”; румунський фольклорний ансамбль „Козачок”; український народний ансамбль пісні і танцю „Світанок” та дитячо-юнацька хореографічна студія „Щасливе дитинство”.

Сольно виступили Т. Гудим з Естонії, Г. Палій та М. Прутян із Придністров’я, А. Патрашку з Молдови, Ю. Смага з Іспанії.

Фінальним акордом концерту стало нагородження учасників дипломами Міністерства культури України. Приємно було бачити щасливі усмішки на обличчях українських дітей, які завдяки фестивальному дійству духовно збагатилися. Учасники з різних країн приїхали в Україну аби відчутти прадавню культуру. Такі фестивалі, як „Українські діти світу”, допомагають їм берегти любов до рідної мови та культури і діти з великим нетерпінням чекають наступної можливості приїхати на свою Батьківщину. Відтепер фестиваль відроджено, а рік Шевченка, що наближається, стане об'єднуючим для українців у нашій країні та в діаспорі [20, 21].

Ще один яскравий захід – IV Міжнародний благодійний фестиваль дитячо-юнацької творчості „Сонячний каштанчик” – організатори приурочили до Міжнародного дня захисту дітей. У ньому взяли участь дитячі творчі художні колективи всіх жанрів з АРК, Грузії, Молдови, Словаччини, Хорватії, Сербії, а також колективи національних меншин і хореографічні колективи столиці. Фестиваль відбувся за підтримки Міністерства культури України, Святошинської районної в місті Києві державної адміністрації, благодійної організації „Ансамбль танцю „Вітамінчики”, Національної хореографічної спілки України та Міністерства освіти України.

На сьогодні в Україні діє близько 2 тисяч громадських організацій національних меншин, 39 з них мають всеукраїнський статус. У різних областях України функціонує 81 центр культур національних меншин. Культурно-мистецькі потреби національних меншин сьогодні репрезентують 1485 аматорських театральних, музичних і фольклорних колективів, що діють при національно-культурних товариствах [22].

Пропагувати ідеї добра, злагоди й дружби між народами задля забезпечення толерантних міжнаціональних відносин в Україні покликаний Всеукраїнський фестиваль дитячої творчості етносів України „Всі ми діти твої, Україно!”, який зібрав цього року 15 творчих колективів – понад 200 дітей, які представляли різні етноси України, серед них: азербайджанці, білоруси, болгары, вірмени, греки, грузини, євреї, кримські татари, молдовани, німці, поляки, росіяни, румуни, словаки, цигани та інші. Талановиті виконавці прибули у столицю з АРК, Донецької, Запорізької, Закарпатської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Черкаської, Чернівецької та Чернігівської областей. Режисер фестивалю – художній керівник Київського театру „Золоті ворота” В. П. Пацунов. Наймолодшому з учасників – 5 років, найстаршому – 15.

Урочисте відкриття та великий гала-концерт відбулися у приміщенні Київського палацу дітей та юнацтва. Свою творчість представили такі колективи, як „Нашафайта” (Закарпаття – народні словацькі танці), „Біла птаха”

(Донеччина – грецьке танцювальне мистецтво), „Мостиські соловейки” (Львівщина – польські народні пісні), „Житанес” (Харків – циганські танці та спів), „Щасливе дитинство” (Київ – дитячо-юнацька хореографічна студія ім. М. Коломійця). Організатори заходу: Міністерство культури України та Рада національних товариств України [23, 24].

Тезу про те, що головним скарбом країни є талановиті діти не забули організатори гранд-концерту переможців регіональних і міжнародних дитячих оглядів-конкурсів „Сузір’я талантів”, який відбувся у Центрі культури та мистецтв Національного авіаційного університету за сприяння Міністерства культури України. Участь у ньому взяли 27 творчих колективів з усіх областей України. На сцені лунала музика, співали пісень та навіть танцювали запальний гопак.

Так, композицію „Вітре буйний” на слова Тараса Шевченка виконали учні Запорізького музичного училища імені Платона Майбороди, учасники хору „Запоріжжя”. Треба було бачити як захоплено зала слухала, підспівувала й аплодувала найменшому таланту України В. Бондарчуку, який виконував пісню „Зацвіла в долині червона калина”.

Пісня „Мова єднання” у виконанні С. Гуменного – це як доказ, що Схід і Захід разом, що діти – справжнє майбутнє України.

Оплесками зустрічали капелу бандуристок „Україночка” з Білої Церкви, що на Київщині. Порадувала своїх прихильників і переможниця проекту „Голос. Діти” А. Ткач.

Циркове мистецтво чудово представив колектив „Фієста” з Чернігівщини. А танцювальний ансамбль „Сузір’я Придніпров’я” з Дніпропетровська подарував танцювальну композицію „Мало каші”.

У рамках заходу працювала виставка творчих робіт учнів дитячих мистецьких шкіл. Очі вбирали красу, а усмішки й доброта не сходили з облич. З усіх куточків України діти привезли до столиці свої чудові вироби, аби подивувати ровесників і дорослих.

Народна майстриня і педагог І. Кухар із Здолбунова, що на Рівненщині, разом з дітьми демонстрували зроблені власноруч передноворічні прикраси з гілочок дерев, запашного різнотрав’я і квітів.

Р. Умаров, О. Коротун та О. Кицюк разом із майстром виробничого навчання з кераміки О. І. Вертегелом представили вироби школи „Дивосвіт”, що у Малій Білозерці Василівського району Запорізької області. Тут, на гончарному станку юні майстри показували гостям виставки як народжуються диво-вироби.

Ляльки, дідухи, зірки, солом'яні павуки – обереги оселі – роботи учениць студій „Житечко” та „Поліське золото” з Харківщини. Справжнє мистецтво, зокрема, розпис по шовку (батик), продемонстрували діти Макіївської художньої школи. Дванадцятирічна А. Серова з Каховки, що на Херсонщині, навчилася майстерності бісероплетіння у свого педагога й майстрині О. О. Колодич, котра із задоволенням розповідала відвідувачам виставки про свою ученицю: роботи дівчини зараз експонуються на Всеукраїнському конкурсі-виставці „Знай і люби свій край” [25].

З метою популяризації дитячої творчості, розвитку у молодого покоління любові до народних традицій, зближення дітей та молоді різних національностей і, звісно, у рамках Року дитячої творчості, в Києві проводилася Міжнародна виставка „Весняна казка”. Її організатори: Всеукраїнський благодійний Фонд Надії і Добра, Навчально-естетичний комплекс „Художня школа” за підтримки Херсонської обласної державної адміністрації та Національний центр ділового та культурного співробітництва „Український дім”. Основу виставки склали роботи лауреатів 2-го Міжнародного конкурсу дитячого малюнку „Ілюстрація до народної казки”, проведеного у Херсоні наприкінці 2012 року.

Цей масштабний захід було започатковано два роки тому. І якщо на перший конкурс надійшло всього 603 роботи з України та Болгарії, то до участі у другому організатори отримали 1500 робіт із 73 навчальних закладів чотирнадцяти країн світу – Білорусі, Болгарії, Індії, Казахстану, Киргизстану, Лівану, Литви, Росії, Румунії, Сербії, Узбекистану, Філіппін, Фінляндії та України.

Культура і мистецтво надають дітям та молоді безліч можливостей для творчої реалізації, самовираження, пропагують моральні цінності, виховують почуття національного патріотизму. Тому, на особливу увагу заслуговує розповідь про мистецький проект „Юні таланти України” започаткований Мінкультури України 2011 року як цикл концертів з виступами талановитих учнів державних середніх спеціалізованих мистецьких шкіл-інтернатів.

За час реалізації проекту відбулися концерти в Харкові (2011 рік), Одесі, Львові та Києві (2012 рік) у найкращих філармонійних концертних залах. Цього року концерти вже проведено у Вінниці та Сімферополі, а в Рік дитячої творчості юні таланти зустрічала Донецька обласна філармонія.

Цим проектом Мінкультури підтримує обдарованих дітей і презентує їхню виконавську майстерність, а також завдяки гастрольній діяльності заохочує дітей з різних областей України до творчого розвитку.

На концерті „Юні таланти України” за участю вихованців спеціалізованих мистецьких шкіл, підпорядкованих Міністерству культури України, свої таланти продемонстрували вихованці таких державних середніх спеціалізованих музичних і художніх шкіл-інтернатів: Одеської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені П. С. Столярського, Львівської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені С. Крушельницької, Харківської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату, Київської середньої спеціалізованої музичної школи-інтернату імені М. В. Лисенка, Державної художньої середньої школи-інтернату імені Т. Г. Шевченка та Державної спеціалізованої художньої школи-інтернату I–III ступенів „Колегіум мистецтв у Опішні”.

Окрім концерту, на базі філармонії було організовано виставку робіт учнів державних художніх шкіл.

На жаль, формат даної роботи не дозволяє охопити увагою всі цікаві заходи Року дитячої творчості. Пригадати хоча б такі акції, як культурно-мистецький проект „Всеукраїнські молодіжні Дельфійські ігри „Енергія молодих”; Всеукраїнський дитячий фольклорний фестиваль „Орелі”; Благодійний концерт дитячих художніх колективів позашкільних навчальних закладів для дітей з числа соціально незахищених категорій до дня Святого Миколая; урочиста церемонія нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості „Об’єднаймося ж, брати мої”, присвяченого Шевченківським дням – у Києві; Міжнародний молодіжний гончарський фестиваль – в Опішному Полтавської області; концерти учнів середніх спеціалізованих музичних шкіл-інтернатів, лауреатів міжнародних та всеукраїнських конкурсів у рамках гастрольного туру мистецького проекту „Юні таланти України” – у Вінниці, Сімферополі, Донецьку; регіональні конкурси-огляди художньої самодіяльності дитячих колективів та інші.

Великий український педагог В. Сухомлинський вважав, що дитинство найважливіший період людського життя. Саме тому нова політика держави щодо творчого розвитку дітей та юнацтва – це не тільки запорука успіхів окремої особистості у дорослому житті, а й безумовний фактор майбутнього успіху країни в цілому.

Рік дитячої творчості закінчився, але творчість не обмежується часом – з роками вона перетвориться на справжню майстерність, збагативши спадщину національної культури шедеврами юних митців.

Список літератури

1. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях [Електронний ресурс] : сайт „Українські підручники онлайн”. Режим доступу : http://pidruchniki.ws/pedagogika/tetichne_vihovannya
2. Закон України „Про освіту” [Електронний ресурс] : сайт „Верховна Рада України”. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
3. Указ Президента України «Про проведення у 2013 році в Україні Року дитячої творчості» [Електронний ресурс]: сайт „Верховна Рада України”. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/756/2012>
4. Павленко Ю. 2013-й стане роком піднесення дитячої творчості [Електронний ресурс] : сайт „Офіційне Інтернет-представництво Президента України”. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
5. Методичні роз’яснення законодавства у сфері культури для позашкільної освіти [Електронний ресурс] : сайт «Культурна столиця України». Режим доступу : <http://culture.kharkov.ua/>
6. Гуртки відвідує майже половина школярів / Влас. інф. // Уряд. кур’єр. – 2013. – 29 серп.
7. Звіт керівництва Полтавської області про виконання Указу Президента України „Про проведення у 2013 році в Україні Року дитячої творчості” [Електронний ресурс] : сайт „Полтавщина. Офіційний сайт управління культури Полтавської облдержадміністрації”. – Режим доступу : <http://www.kultura.pl.ua/protidiya->
8. Підсумки проведення на Харківщині Року дитячої творчості [Електронний ресурс] : сайт „Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації”. – Режим доступу : <http://guonkh.gov.ua/rik-dityachoi-tvorchosti/6172.html>
9. Остапчук В. Віктор Остапчук: Дитинство кожного малюка має бути щасливим, незалежно від можливостей його батьків / Віктор Остапчук ; [записав] М. Косий // Голос України. – 2013. – 16 трав. – С. 5.
10. Рік дитячої творчості в Україні [Електронний ресурс] : сайт „Запорізька обласна державна адміністрація”. – Режим доступу : <http://www.zoda.gov.ua/news/21713/rik-dityachoji-tvorchosti-v-ukrajini.html>
11. Московцева В. Краса і талант завжди поруч / Віталіна Московцева // Запоріз. правда. – 2013. – 23 трав. – С. 1, 10.
12. Рік дитячої творчості. Підсумки [Електронний ресурс] : сайт «Рівненщина. Дубровицька РДА». – Режим доступу : <http://www.dubrrda.gov.ua/609-1.html>

13. Ващук І. У кожній дитині є творча іскринка / Ірина Ващук [Електронний ресурс] : сайт «Офіційний сайт Волинської обласної організації Партії регіонів». – Режим доступу : <http://www.volynregion.org>

14. Кравцова Л. Творча дитина – вільна країна / Любов Кравцова [Електронний ресурс] : сайт «Нововолинський центр дитячої та юнацької творчості». – Режим доступу : <http://novovolynsk-cdut.edukit.volyn.ua/>

15. Рік дитячої творчості [Електронний ресурс] : сайт «Рада міністрів Автономної республіки Крим». – Режим доступу : <http://www.ark.gov.ua/-ua/blog/tag/rik-dityachoi-tvorchosti/>

16. Рік дитячої творчості. Підсумки. Всеукраїнський форум працівників позашкільної освіти [Електронний ресурс] : сайт «ПедПреса. Освітній портал». – Режим доступу : <http://pedpresa.com.ua/blog/rik-dytyachoji-tvorchosti-pidsumky-vseukrajinskyj-forum-pratsivnykiv-pozashkilnoji-osvity.html>

17. «Понтійська арена – 2013» [Електронний ресурс] : сайт «Київський Палац дітей та юнацтва». – Режим доступу : <http://www.palace.kiev.ua/-index.php/viddili/327-pontijska-arena-2013>

18. Положення про XVI Міжнародний фестиваль-конкурс естрадно-циркових ітйчих та юнацьких колективів „Понтійська арена – 2014” [Електронний ресурс] : сайт „Понтийская арена Международный фестиваль эстрадно-циркового искусства в г. Севастополе”. – Режим доступу : <http://arena.ho.ua>

19. Челомбійко В. Рік дитячої творчості визначив вектори розвитку позашкільної освіти Києва / Вікторія Челомбійко [Електронний ресурс] : сайт „Київська міська державна адміністрація. Офіційний інтернет-портал”. – Режим доступу : <http://kievcity.gov.ua/news/11756.html>

20. Онопа А. Фестиваль, присвячений року дитячої творчості в Україні та 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка / Аліна Онопа [Електронний ресурс] : сайт „Портал Культура”. – Режим доступу : <http://uaculture.com/-uk/news/1757>

21. Міністрство культури запросило до Києва 150 українських дітей з десяти країн світу [Електронний ресурс] : сайт „Міністерство культури України”. – Режим доступу : <http://mincult.kmu.gov.ua>

22. IV Міжнародний благодійний фестиваль дитячо-юнацької творчості «Сонячний каштанчик» [Електронний ресурс] : сайт «Укрінформ». – Режим доступу : <http://vitaminfest.com.ua/index.php/2-uncategorised>

23. Всеукраїнський фестиваль дитячої творчості етносів України «Всі ми діти твої, Україно!» [Електронний ресурс]: сайт «Донецька обласна державна адміністрація». – Режим доступу : <http://donoda.gov.ua>

24. На Всеукраїнському фестивалі дитячої творчості етносів Закарпаття представляла „Наша файта” [Електронний ресурс] : сайт „Закарпаття онлайн”. – Режим доступу: <http://zakarpattia.net.ua/News/116437-Na-Vseukrainskomu-festyvali-dytiachoi-tvorchosti-etnosiv-Zakarpattia-predstavliala-Nasha-faita>

25. Чечель Л. Крила і краса талантів / Людмила Чечель [Електронний ресурс] : сайт „Портал Культура”. – Режим доступу : <http://uaculture.com>

Матеріал підготувала

Шлепакова Т. Л.

гол. бібліограф

відділу наукового аналізу

і узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Підписано до друку 26.02.2014. Обл.-вид. арк. 1,25. Б/т. Зам. 22. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12